

Opwaarderingsverzoek en vragen m.b.t. SB Visie Agrarisch Natuurbeheer 2023-2028

Partij	Nr	Vraag / Input	Antwoord / Reactie
SGP	1	<p>Vragen: Wij hebben de Visie Agrarisch Natuurbeheer 2023-2028 gelezen en hebben ons bij het lezen de vraag gesteld waarom dit stuk ter informatie wordt gestuurd in een Statenbrief en niet middels een Statenvoorstel wordt voorgelegd aan de Staten. Citaat uit het stuk zelf: "Deze visie is dan ook niets meer (maar ook niets minder) dan een voorbereidend document met beleidswijzigingen, waarvoor de subsidiekaders in het Natuurbeheerplan worden vastgesteld." Volgens de afspraken die we in het Statenbesluit Werkwijze programma's en projectbesluiten ihkv de Omgevingswet hebben gemaakt, zouden dit soort beleidswijzigingen aan de Staten worden voorgelegd, waarna de uitwerking in een programma/beheerplan aan GS is. Wij stellen daarom voor dit stuk nu niet te behandelen, maar in een volgende ronde als Statenvoorstel op te nemen op de agenda. In voorbereiding daarop hebben we de volgende technische vragen waarvan wij denken dat een aantal punten extra verwerkt moeten worden voordat dit stuk besluitvormingsrijp is.</p> <p>Wat zijn de 'de huidige dichtheden in kerngebieden in de Lopikerwaard' die blijkbaar als basis zijn gebruikt voor het bepalen van het kerngebied in Vijfheerenlanden? Pag. 13</p>	<p>Over het verzoek om de Statenbrief in te trekken en met een Statenvoorstel te komen, is een memo naar u verzonden. In aanvulling op de tekst van het memo nog het volgende:</p> <p>De 'Visie Agrarisch Natuurbeheer 2023-2028' (Visie ANb) is de basis voor het Natuurbeheerplan (NBP) voor 2023, dat het inhoudelijk toetsingskader vormt voor de af te geven subsidies voor het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb). Het is daarmee een visie gericht op een subsidiekader.</p> <p>GS zien het NBP niet als een programma in het kader van de Omgevingswet. Het bevat namelijk geen beleid en maatregelen om onze Omgevingsvisie mee te verwezenlijken, maar is een subsidiekader dat de uitvoering van beleid en maatregelen ondersteunt. Het NBP is ook niet opgenomen in de tabel met programma's die de Staten hebben vastgesteld met het Statenbesluit 'Werkwijze programma's en projectbesluiten'.</p> <p>GS zijn wettelijk bevoegd is tot het vaststellen van het NBP. Omdat GS het Natuurbeheerplan niet zien als een programma in het kader van de Omgevingswet, hebben GS de hieraan voorafgaande richtinggevende document, de Visie ANb ook niet in het licht van de afspraken voor programma's beschouwd.</p> <p>De Visie ANb bevat een uitwerking van de lijnen vanuit de Omgevingsvisie, de Natuurvisie en de Landbouwvisie voor het NBP. Het is daarmee opgesteld binnen de eerdere kaderstelling door PS en dus hebben GS bij de afweging over de te volgen procedure besloten om dit zelf vast te stellen en de Staten hierover te informeren.</p> <p>In de Statenbrief en de Visie ANb wordt op diverse plekken gesproken over 'nieuw beleid' en wijzigingen in bestaand beleid. Hiermee wordt niet bedoeld op nieuw beleid in de vorm van kaderstelling, maar op nieuw beleid in relatie tot de subsidieverlening. Doordat er extra</p>

		<p>middelen beschikbaar komen, kan er een bredere en gewijzigde subsidie gegeven worden ten opzichte van het voorgaande NBP.</p> <p>Dit beleid, voor het subsidiekader aangemerkt als nieuwe beleid, is in lijn met de kaderstelling door de Staten, bijvoorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De Grutto is in de Natuurvisie 2017 aangemerkt als iconsoort. Hierbij past de versterkte inzet die mogelijk is via het Aanvalsplan Grutto. - Het stimuleren we de groene dooradering van het agrarisch gebied is in de Natuurvisie 2017 één van de maatregelen om 'doel 3: Natuur verbinden' te bereiken. De keuze om de extra te besteden middelen ten behoeve van de optimalisatie van het huidige beheer hiervoor in te zetten past hier bij. - De middelen voor de categorie klimaat passen bij de ambities in de Omgevingsvisie in het thema 'Klimaatbestendig en waterrobuust'. - De herbegrenzing van het weidevogelkerngebied is uitgevoerd op basis van monitoring van het aantal weidevogels. De aanpassing van de begrenzing is in overleg met de collectieven uitgevoerd. Hierbij is rekening gehouden met de zoekgebieden voor de RES'en die door de Staten zijn vastgesteld. De gewijzigde ligging van de weidevogelkerngebieden zal worden meegenomen bij de eerstvolgende Wijziging van de Omgevingsverordening en wordt dus via die weg aan de Staten voorgelegd. - De keuze om Agrarisch natuurbeheer in de gebieden die gelabeld zijn als 'Nog te ontwikkelen Natuur' mogelijk te maken ondersteunt de ambitie in de Omgevingsvisie om in 2028 het NNN gereed te hebben. <p>De naam van het document, 'Visie Agrarisch Natuurbeheer', moet dus eigenlijk gelezen worden als 'Visie op subsidieverlening voor Agrarisch Natuurbeheer' en had achteraf gezien beter die benaming kunnen krijgen.</p> <p>Antwoord op de andere vraag: In 2019 en 2021 hebben we de weidevogels in beide gebieden laten tellen. De vergelijking is in de eerste plaats gebaseerd op de telling van 2021 (Rapport Weidevogels-Utrecht-2021.pdf (provincie-utrecht.nl)). De Lopikerwaard ('Zuid-West' genoemd in het rapport) heeft een gemiddelde grutto-dichtheid van 5,9 paar/100 ha. In de Vijfheerenlanden bedraagt dit gemiddeld iets minder</p>
--	--	--

			dan 5. In de Vijfheerenlanden zijn de beste gebieden geselecteerd tot een minimale dichtheid van min of meer 5.
2	Over de onderdelen van het Aanvalsplan Grutto wordt gezegd: 'In grote lijnen komt dit overeen met het bestaande kerngebiedenbeleid van de provincie Utrecht.' Wat zijn de precieze verschillen en hoe worden die gewaardeerd in ons eigen beleid? Pag. 13		De kern van het Aanvalsplan Grutto (AG) is dat er grote aaneengesloten gebieden optimaal moeten worden beheerd voor weidevogels. Dit is ook de kern van het Utrechtse kerngebiedenbeleid. De verschillen zitten in de details. De oppervlakte-eis voor AG-gebieden is minimaal 1000 ha aaneengesloten gebied, voor Utrechtse kerngebieden stellen wij de eis van 100 ha, dit beschouwen wij ook als voldoende (hoewel meer altijd goed is). Verder stelt het AG hogere eisen aan de invulling van de gebieden dan Utrecht. Zo is het streefbeeld voor AG-gebieden minimaal 1% plas/dras (tov 0,5% in Utrechtse kerngebieden), 50% hoog waterpeil in broedseizoen (geen eis in Utrecht) en minimaal 50% zwaar beheer (tov 18% in Utrechtse kerngebieden). Om deze eisen in een jaar tijd in te voeren zien wij als onrealistisch. Daarom hebben wij gezocht naar een middenweg, en zijn wij uitgekomen op de volgende eisen voor de Utrechtse AG-gebieden: 1% plas-dras (en/of hoog waterpeil) en 22% zwaar beheer. Wel houden we de eisen uit het AG aan als streefbeeld, iets waar we in de toekomst naartoe willen werken.
3	Er wordt op pag. 13 een verschil gemaakt tussen akkervogels (10% van het budget) en AG (90% van het budget). Vallen boerenlandvogels niet onder het AG? Of hoe moeten we dit lezen?		Onder boerenlandvogels worden zowel weidevogels, akkervogels als vogels van (traditionele) erven bedoeld. In de AG-gebieden worden vooral weidevogels bediend. Met de resterende 10% wordt ook inzet gepleegd voor akkervogels, in bijvoorbeeld Limburg en Groningen.
4	Wij willen graag een nadere onderbouwing van de selectie van de vijf kansgebieden in de uitvoering van het AG. Hoe is deze keuze gemaakt, op basis waarvan en welke partners zijn hierin betrokken? Pag. 14.		Een AG-gebied moet uit ten minste 1000 ha open gebied bestaan, dat geschikt is voor weidevogels. Daarnaast is een uitgangspunt dat de huidige dichtheid hoog is en/of er kansen liggen voor behoud of uitbreiding van de weidevogels. Vanwege de hoge huidige dichtheid zijn bijvoorbeeld Eemland, Achthoven-Lakerveld in de Vijfheerenlanden en delen van de Venen begrensd als AG-gebied. Daarnaast zagen we in delen van de Lopikerwaard - maar ook op een aantal locaties in de Venen - goede kansen voor uitbreiding van het aantal weidevogels doordat de betreffende agrariërs hebben aangegeven meer zogenaamd 'zwaar beheer' en 'plas-drassen' te willen realiseren. Ook dit hebben we begrensd als AG-gebied en dit laatste is gedaan op aangeven van de betreffende gebiedscoördinatoren van de collectieven. Uiteraard is de begrenzing afgestemd met de collectieven: ze moeten ook instemmen met de doelstellingen op langere termijn, mits de overheid betere

			verdienmodellen ontwikkelt, beide in overeenstemming met de oorspronkelijke opzet van het Aanvalsplan Grutto.
5	Welke keuzes zijn er in het streefbeeld op pag. 14/15 gemaakt die niet rechtstreeks voortvloeien uit landelijk beleid? Kunt u daarbij aangeven op basis waarvan deze keuzes zijn gemaakt?		Op dit moment functioneert er een werkgroep 'Aanvalsplan grutto' waarin de zogenaamde 'weidevogelprovincies' zitting hebben. Hier binnen vindt de afstemming van de uitvoering van het plan plaats. In deze werkgroep is de betreffende opsomming uitgewerkt, het streefbeeld op pagina 14/15 is dus louter op landelijk beleid gebaseerd. In het Natuurbeheerplan gaat deze opsomming opgenomen worden als streefbeeld.
6	Waarom is de keuze gemaakt om het onderscheid tussen natte en droge dooradering te laten vervallen? Pag. 16		Dit is een keuze die in het Nationaal Strategisch Plan (NSP) op landelijk niveau gemaakt is. Veel deelnemende agrarische collectieven en provincies zagen op basis van afgelopen jaren niet langer de meerwaarde van het behoud van beide aparte leefgebieden. Hoewel het onderscheid is weggefallen, zijn de mogelijkheden binnen het samengevoegde leefgebied 'Dooradering' hetzelfde.
7	Op het kaartje op pag. 17 staat 'beheerpakketten voor overige soorten', terwijl in de tekst alleen nog de purperreiger genoemd wordt. Zijn er nog andere soorten?		De kaart op pagina 17 geeft de ligging van de agrarische beheerpakketten in het leefgebied 'Natte dooradering' in 2021 weer. Natte dooradering bevat 41 verschillende beheerpakketten en het is niet mogelijk om al deze pakketten op kaart te visualiseren. Daarom is ervoor gekozen om de beheerpakketten te groeperen. Op deze kaart zijn de beheerpakketten gegroepeerd in 3 groepen: graslandrandpakketten, zwarte stern-pakketten en beheerpakketten voor overige soorten. Onder de eerste categorie vallen de beheerpakketten die gericht zijn op (soorten in) slootranden, zoals de purperreiger. Onder de tweede categorie vallen de beheerpakketten die gericht zijn op de zwarte stern. Onder de derde categorie vallen de overige beheerpakketten die in de Natte dooradering zijn ingetekend. Dit zijn bijvoorbeeld ook landschapspakketten. Onder deze laatste categorie vallen dus beheerpakketten die zijn bedoeld voor de prioritaire doelsoorten van de Natte dooradering (zoals de groene glazenmaker en de poelkikker), maar ook voor enkele prioritaire doelsoorten uit de Droge dooradering die profiteren van landschapspakketten (zoals de kamsalamander, de rosse vleermuis of de patrijs). De volledige lijst van doelsoorten is te vinden in tabel 2 van het Natuurbeheerplan 2022 van de provincie Utrecht.

8	Hoe kan het dat in Figuur 9 vrijwel alle agrarische grond in de provincie het plakkaat 'landschap' heeft gekregen en wat betekent dit concreet in de praktijk?	Met 'landschap' subsidiëren we het beheer van landschapselementen. Dankzij deze ruime begrenzing maken we het mogelijk om in het gehele agrarisch gebied van de provincie Utrecht pakketten voor het beheer van landschapselementen af te sluiten. In tabel 3 van het NBP 2022 en op de 'Waardenkaart Kleine Landschapselementen' staat nader gespecificeerd in welke gebieden de provincie welk soort landschapselementen gewenst acht. De collectieven dienen zich hieraan te houden bij het afsluiten van beheerpakketten.	
9	Wat zijn de praktische consequenties voor betrokken agrariërs en hun percelen van het verwijderen van de graslandranden in Vijfheerenlanden? (pag. 23)	Op de betreffende locaties kunnen geen pakketten meer voor botanische randen afgesloten worden. De betreffende agrariër krijgt daar dan geen subsidie meer voor. De middelen die hiermee vrijkomen kunnen weer ingezet worden voor andere beheerpakketten die effectiever zijn.	
10	Wij snappen de volgende zin op pag. 29 niet: "Er is sprake van, dat het ter beschikking stellen van land voor waterberging, verplicht gaat worden vanuit de Omgevingswet." Staat dit nu in de Omgevingswet die nog niet is ingevoerd? Zo nee, op basis waarvan wordt dit dan gesteld?	Deze passage komt uit een concept-versie en is per abuis blijven staan. De verplichte waterberging is niet opgenomen in de Omgevingswet. De tekst was gebaseerd op een aannname die na verificatie niet correct bleek. Het beleid ten aanzien van waterberging is onveranderd en daarmee is ook het instrumentarium onder het ANLB ongewijzigd. We gaan de betreffende passage verwijderen uit de Visie.	
11	Hoe is de selectie gemaakt van gronden met het label klimaat in figuur 12? Een heel stuk van het stedelijk gebied van Amersfoort valt bijvoorbeeld wel en een heel groot deel van het landelijk gebied in het oosten van de provincie valt er niet onder. Voor ons onnavolgbaar.	De begrenzing voor de categorie klimaat is heel Utrecht min de 'rode contour' en het NNN. Dat een stuk stedelijk gebied van Amersfoort hierbinnen zou liggen is volgens ons niet het geval; de delen in het oosten van Utrecht betreffen vermoedelijk NNN (Utrechtse Heuvelrug).	
12	Als er behoefte is aan meer overleg (pag. 32) met de collectieven, dan moet dat toch te organiseren zijn? Waar zit de moeilijkheid?	Er is geen moeilijkheid. We gaan een extra structureel overleg met alle collectieven in het najaar invoeren (er is al een gemeenschappelijk overleg in het voorjaar en met elk collectief afzonderlijk in het voorjaar en voor de beschikking). Indien een collectief een extra (incidenteel) overleg wil, is dit altijd mogelijk en dit gebeurt in de praktijk ook.	
13	Op pag. 32/33 wordt in de mogelijke investeringen een duidelijke selectie gemaakt aan de hand van het criterium 'relevantie'. Wij ontvangen graag een nadere duiding en onderbouwing hiervan en zien graag ook een	De paragraaf over de niet-productieve investeringen is in de Visie opgenomen omdat het een directe relatie kan hebben met het ANLB, zoals het ter beschikking stellen van drones om nesten te vinden, de aanschaf van plas-dras-pompen en de genoemde	

		totaaloverzicht van mogelijke investeringen, met een onderbouwing waarom voor bepaalde investeringen niet is gekozen.	inrichtingsmaatregelen. Zoals de eerste zin van de betreffende paragraaf al aangeeft, komt deze regeling pas beschikbaar bij het nieuwe GLB-NSP (en het gaat dus niet via het subsidiekader van het Natuurbeheerplan). In dit verband moet het gebruik van 'relevant' opgevat worden: in de onderstaande opsomming zijn alleen die onderdelen genoemd, die relevant zijn voor het ANLb (de niet-relevante zijn niet genoemd).
	14	Op pag. 34 wordt een vrij passieve opmerking gemaakt, nl.: 'We wachten de landelijke ontwikkelingen omtrent de langjarige contracten af.' Waarom wordt hier niet een leiderspositie in gekozen?	De eventuele afsluiting van langjarige contracten kan een belangrijk onderdeel van ons beleid worden, bijvoorbeeld voor de realisatie van het Aanvalsplan door weidevogelboeren langdurig een garantie te bieden voor andere keuzen in de bedrijfsvoering. Echter, de verdere ontwikkeling hiervan hangt af van juridische (het kan gezien worden als staatssteun) en de politiek-financiële (de bijdrage van Brussel is slechts voor zes jaar, hoe wordt het financiële risico opgevangen als dit wegvalt?). De antwoorden op deze vragen worden nu op landelijk niveau onderzocht, wat bovenstaande passieve opmerking verklaart.
	15	In hoeverre is het de verwachting dat de waterschappen gaan instemmen met de nieuwe bestuursovereenkomsten?	We hebben goede contacten met onze collega's bij de Waterschappen en we hebben geen signalen dat de Waterschappen hiermee niet gaan instemmen.
SGP	16	Opwaarderingsverzoek: Wij hebben de Visie Agrarisch Natuurbeheer 2023-2028 gelezen en hebben ons bij het lezen de vraag gesteld waarom dit stuk ter informatie wordt gestuurd in een Statenbrief en hebben ons bij het lezen de vraag gesteld waarom dit stuk ter informatie wordt gestuurd in een Statenbrief en niet middels een Statenvoorstel wordt voorgelegd aan de Staten. Citaat uit het stuk zelf: "Deze visie is dan ook niets meer (maar ook niets minder) dan een voorbereidend document met beleidswijzigingen, waarvoor de subsidiekaders in het Natuurbeheerplan worden vastgesteld." Volgens de afspraken die we in het Statenbesluit Werkwijze programma's en projectbesluiten ihkv de Omgevingswet hebben gemaakt, zouden dit soort beleidswijzigingen aan de Staten worden voorgelegd, waarna de uitwerking in een programma/beheerplan aan GS is. Wij stellen daarom voor dit stuk nu niet te	Zie de toegestuurde memo en de reactie op vraag 1.

		behandelen, maar in een volgende ronde als Statenvoorstel op te nemen op de agenda. In voorbereiding daarop hebben we de volgende technische vragen waarvan wij denken dat een aantal punten extra verwerkt moeten worden voordat dit stuk besluitvormingsrijp is.	
ChristenUnie	17	<p>Opwaarderingsverzoek:</p> <p>De 'Visie Agrarisch Natuurbeheer 2023-2028' is een belangrijk kaderstellend stuk, want het vormt de basis voor de subsidiering van het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer voor een nieuwe subsidieperiode van vijf jaar. Graag willen we deze visie bespreken, want hij bevat belangrijke provinciale keuzes. Leggen we in de provincie Utrecht de juiste accenten? We lezen dat er op landelijk niveau uniformiteit is in regelingen en werkwijzen, maar we hebben als provincie een zekere beleidsvrijheid in de uitwerking en in het formuleren van de beleidsdoelen. In hoeverre wijken we in onze provincie af van de landelijke kaders?</p> <p>We hebben het gevoel dat de kaderstelling in deze visie vergelijkbaar is met onze Natuurvisie en met onze Landbouwvisie, die beide in PS zijn vastgesteld. Daarom lijkt het ons wijs dat we deze visie bespreken in een RGW-vergadering, wellicht zelfs vaststellen in Provinciale Staten?</p>	Zie de reactie bij het opwaarderingsverzoek van de SGP.